

Секція 4. Економічний аналіз. Економіко-математичне моделювання

**ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ТАРИФІВ ЗІ
СТРАХУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ**

К.ф.-м.н., Олійник В.М.

Сумський державний університет

Відсутність природних стабілізаторів рівня породжує вкрай небезпечну для страховиків властивість фінансового ризику – можливість зміни (як правило, зростання) рівня ризику після укладання договору страхування. Це призводить до того, що у страхуванні фінансових ризиків амплітуда тарифів є однією з найширших – типовим є діапазон 5-15 %, хоча може бути і більше.

Означені властивості фінансових ризиків різко знижують цінність статистичних даних і роблять їх фактично непридатними для використання з метою забезпечення безбитковості цього виду страхування. Іншими словами, сукупність страхових параметрів фінансових ризиків є суто індивідуальною для кожного страхувальника, характеризуючи притаманні тільки йому особливості: вид діяльності, її обсяг, конкурентне середовище, кваліфікацію страхувальника, надійність партнерів тощо, і тому не може використовуватися як аналог для інших страхувальників [1].

Зокрема, тариф у разі страхування фінансового ризику повинен вважатися не мірою середнього рівня ризику (і тому бути приблизно однаковим для всіх страхувальників, як у випадках страхування класичних ризиків), а еквівалентом ринкової ціни за надання страхового захисту конкретному страхувальникові, тобто має бути індивідуальним [2].

При страхуванні фінансових ризиків серйозною проблемою для страхових компаній є висока вартість експертизи ризику. Якщо середній показник якості проектів прийняти рівним 10 % від їхнього загального числа, а вартість експертизи – рівній 0,5 % від вартості проекту, то сумарні витрати на експертизу одного якісного проекту (з урахуванням витрат на експертизу відбракованих) складатимуть 5 % від його середньої вартості. Зазначені

витрати сумірні з величиною тарифів при страхуванні фінансових ризиків (5-15 %). Це знижує рівень зиску страхування фінансових ризиків для страхової компанії. Частково ця проблема вирішується шляхом використання спеціальних стратегій експертизи, що дозволяють знизити зазначені витрати чи використання спеціальних умов у договорі страхування.

Зазначена складність експертизи фінансових ризиків зовсім не відповідає їхній популярності. Це доводить, що страхування фінансових ризиків найчастіше є лише технологічним прийомом, а не реальним страхуванням.

Зазначені вище особливості фінансових ризиків не є принциповою перешкодою для їхнього беззбиткового страхування. Щоб цього досягти, страховик повинен:

- не покладатися на будь-які статистичні дані як на об'єктивну основу для розрахунку тарифу;
- відмовитися від спроб кількісного визначення тарифу як об'єктивної міри ризику;
- використовувати відомі статистичні дані і тарифи лише як довідковий матеріал для формування власних уявлень про орієнтовні параметри конкретного ризику і приблизний рівень ринкової вартості його страхування.
- величину тарифу вибирати за домовленістю зі страхувальником у діапазоні нижнє значення якого обмежене ринковою кон'юнктурою, а верхнє – міркуванням оптимуму.

Перераховані вище заходи сприятимуть швидкому розвитку ринку страхування фінансових ризиків, оскільки даний вид буде прибутковим і тому цікавим для страхових компаній.

Список використаної літератури

1. «4Р» маркетингу страхових компаній: монографія [/ Козьменко О.В., Козьменко С.М., Васильєва Т.А. та ін.]; кер.авт.кол. д.е.н.,проф. О.В.Козьменко.- Суми: Університетська книга, 2014.- 432с.
2. Хорін Л. Страхування фінансових ризиків – від ремісництва до мистецтва // Вісник НБУ. – 1998. – № 10. С. 45-489.